

# Дупничанин

Вѣстникъ за информация, култура и народно стопанство.

Урежда се отъ редакционенъ комитетъ при сътрудничеството на обществени дѣйци и др. Излиза всѣка Недѣля Абонаментъ за 3 мѣсеци 8 лева. Единъ брой 50 ст. Въ обявлението се плаща: на I стр. 80 ст. кв. см. на останалитѣ по 60 ст. на учреждения по 60 ст. дума. Ръкописи не се връщатъ. Адресъ: г. „СВѢТЛИНА“

## П Ж Т Н И Ц И

### За Рилския Монастиръ и гоститѣ на с. Рила.

истинска наслада ще изпитате ако се отбиете въ едничката природно украсена бюфетна градина на Христо Я. Даскаловъ надъ селото по шосето за манастиря. Гдѣто ще намѣрите винаги фини напитки и разни закуски и честна домашна прислуга. Точи се прочутото Шуменско пиво.

## На ловецъ само

продаватъ се наедно или по отдѣлно: чифте калибъръ 16 пистолетъ „F S“ и ловджиско куче (кучка) чиста порода „зайчаръ“ на година и половина специално за гора и балканисто мѣсто. Споразумѣние: Х. М. кръчмата на Станке Чавдаровъ всѣки день.

Кр. Войковъ — жболѣкаръ

## Опасни прѣдрасѣдѣци

### ОКОЛО МЛѢЧНОТО ЖБОНИЧАНЕ.

(2)

Не всички, обаче, лѣкари сж еднакво мислили по този въпросъ. Споредъ едни, диарията е била постояненъ спътникъ на млѣчното жбоничане въ всички дѣца безъ изключение; споредъ други — само една частъ отъ тѣхъ страдали отъ това разстройство, а има и такива, които съвсѣмъ отричали този фактъ. Едни лѣкари намиратъ, че слабитѣ дѣца по-често страдатъ отъ общи разстройства въ този периодъ, а други твърдятъ обратното. Сжщото е и съ бързината на жбоничането: едни казватъ, че бързото прорѣзване на жбонитѣ единъ слѣдъ другъ прѣдизвикватъ разстройството въ организма, а други наопаки — бавното и продължително жбоничане е причина за тѣхъ. И редица още мнѣния на авторитети, които взаимно се изключватъ и опровергаватъ.

Всичко това показва, че не сжествува никаква системна работа, почиваща на науката и опита въ тази областъ и че за всичкитѣ тѣзи болести причината трѣбва да се търси другагдѣ, а не въ процеса на жбоничането.

Знаемъ, че прорѣзването на млѣчнитѣ жбони е нормаленъ и напълно цѣлесъобразенъ физиологически актъ, който се извършва съ минимална загуба на енергията, такъвъ, какъвто е и въобще растенето на цилиндрическитѣ и други кости въ организма.

И защо той се вини въ толкова много и различни заболѣвания? „Причината на това се крие“, казва горѣпоменатия професоръ, „въ това обстоятелство, дѣто паталогията на дѣтската възраст въ първитѣ мѣсеци на неговия животъ е една отъ най-тъмнитѣ нейни глави; тамъ има още много неясно, което се мжчатъ неправилно да освѣтлятъ“.

Първи, който още въ 1797 год. се е осмѣлил да опровергае цѣлото учение за болеститѣ отъ прорѣзването на млѣчнитѣ жбони, е билъ Joh. Ernst Wichmann. Цѣла буря отъ негодование се подигнала сръщу неговата смѣла и правдива критика, но все пакъ не минало безрезультатно. Едно слѣдъ друго числото на заболѣванията почнали да намаляватъ и днесъ едва ли ще се намѣри мислящъ лѣкаръ, който още да настоява на тѣхъ.

Другъ който сжщо така енергически се противопоставя на паталогическото влияние на първото жбоничане върху дѣтския организъмъ е билъ знаменития Politzer (1874 год.). Съвършено отдѣлно отъ първия, слѣдъ дълги наблюдения и изслѣдвания и той дохожда до сжщитѣ заключения. Твърдѣ много съ този въпросъ се е занимавалъ и Kassowitz, който при направенитѣ щателни наблюдения надъ 12000 дѣца, не е могълъ въ нито единъ случай да констатира каквото и да било общо „разстройство въ здравето на дѣтето, причинено отъ прорѣзването на млѣчнитѣ жбони. Подобни наблюдения сж правени и отъ Воронинъ, Stage, Sejournet и пр. и все до сжщитѣ заключения сж дохождали.

Отъ тѣзи най-нови и точни наблюдения излиза, че прорѣзването на млѣчнитѣ жбони се извършва безъ всѣкакво влияние върху дѣтския организъмъ въ благоприятна или неблагоприятна смисълъ.

Едно е вѣрно, че въ първитѣ години на своя животъ дѣтето е твърдѣ възприемчиво къмъ всѣко заболѣване, независимо отъ това, дали заболѣването съвпада съ датата на жбоничане или не. Нито пъкъ се заблѣзва нѣкаква повишена възприемчивостъ къмъ

заболяване въ този периодъ. Съпротивляемостта на дѣтския организъмъ се увеличава постепенно съ неговото растене и не може да се намалява при прорѣзване на извѣстни жбони Това личи отъ всички досегашни статистики и таблици за дѣтскитѣ заболѣвания и умирания.

Въ заключение ще повторимъ още веднѣжъ, че прорѣзването на млѣчнитѣ жбони, като процесъ физиологически и нормаленъ, никога не може да укаже вѣрно дѣйствието върху здравето на дѣтето. Ако то е съвършено здраво, този процесъ се извършва безболезнено и безъ затруднения. За всѣко общо разстройство на организма въ този периодъ, причината трѣбва да се търси другагдѣ, а не въ жбоничането.

Въ основата на всѣко чувствително отклонение отъ нормалнитѣ дати на жбоничането, а така сжщо и при трудното прорѣзване, винаги лежи нѣкое конституционално заболѣване на дѣтския организъмъ, затова лѣкарския съвѣтъ и контролъ е наложителенъ.

Съ унищожаването на тѣзи прѣдрасѣдѣци и заблуди, много дѣца ще бждатъ спасени отъ гибель

Н. К. К.

## Великъ дупничанинъ.

Неотдавна бѣхъ въ единъ приятелъ — отличенъ събесѣдникъ по изкуството. Въ разговоръ попаднахме на темата: „История на българската живопись“. И колко изненаданъ останахъ, когато ми каза, че единъ отъ първитѣ български художници билъ синѣтъ на Хр. Павловичъ — Николай Павловичъ! Досрамѣ ме. Но самъ се извинихъ: когато го не знаятъ възрастнитѣ ни съграждани, та ние ли, младитѣ!

Оставямъ на другъ да пише за творчеството му, а азъ ще спомена малко за него — това що научихъ отъ събесѣдника си. Николай Павловичъ заодно съ Доспѣйски — самоковецъ сж първитѣ български художници. „Царъ Симеонъ прѣзъ Цариградъ“, „Царъ Из Шишманъ съ свитата“ и други картини изъ историята ни, които се сръщатъ, като иллюстрации въ отечествознанията за първоначалнитѣ училища сж негови произведения. Той се занимавалъ и съ иконопиство Нѣщо повече — искалъ да основе нѣкаква рисувална школа! Рисувална школа прѣзъ оная тъмна епоха, когато българинѣтъ е пѣшкаръ подъ двѣ робства, когато е билъ толкова невежъ! Велико наистина! И сега ние ужъ просвѣтени да не познаваме този човѣкъ, въ чиято душа е горѣлъ божественъ огънь, пъкъ и дупничанинъ! — Жалко.

Помня — прѣди 2—3 години въ класъ г. Димчевъ ни говори за дохождането на Левски въ Дупница, за Хр. Павловичъ, за че сж събрали материяли за биография на послѣдния, за проектъ — кжщата на Павло-

вичъ (която интелигенцията не знае кждѣ е) да стане кжща — музей и пр.

Мисля, че е нужно сега, когато имаме такъво удобство — вѣстника (а даже е и жалко, че до сега при 28 броя нищо не писано) да бждеме обстойно запознати съ тѣзи велики дупничани и съ нѣщо да увѣковѣчимъ паметта имъ. А за това мисля, че не сж нуждни никакви материални сръдства.

## Една назидателна рѣчь.

На 19 того въ 4 ч. слѣдъ обѣдъ въ салона на военния клубъ Архимандритъ Шивачевъ, протосингелъ на Софийската Митрополия прѣдъ многобройната публика произнесе една много назидателна рѣчь, която прѣдаваме въ резюме:

П. Госпожи и господа,

Прѣживяваме тежки врѣмена Войната ни остави въ наслѣдство сираци, вдовици, сакати, разрушения, бѣдностъ, нѣмотия, скѣпотия. Всѣки е недоволенъ, пѣшка и страдае. Старитѣ, вкусили по-вече отъ блаженното минало, пѣшкатъ и проклинатъ настоящето. Тѣмъ е мжчно, задѣто хубавитѣ стари нрави се изоставятъ, се осмиватъ, задѣто родолюбието намалява, почитта къмъ стари и заслужили се губи загдѣто вѣрата въ Бога чезне и поквара обхваща всички. Младежта сжщо е недоволна. Частъ отъ нея е тръгнала по пакостенъ пътъ, защото иска да сжска всѣка връзка съ миналото, да не черпи урокъ отъ историята, да върши прѣврати и тя, или ще се отчае, или ще се погуби. Другата частъ е обхваната отъ мързелъ, иска да живѣе на чужди грѣбъ. Трета частъ е заражена отъ егоизъмъ, грубия материализъмъ. Въ по голѣмата частъ отъ нея нѣма висшъ идеализъмъ, родолюбие, нѣма вѣра въ Бога, въ Неговата правда и истина и иска да живѣе плътскочувственъ животъ. Всички увеселителни завѣдения се пълнятъ прѣдимно отъ нея.

Всичко това е плодъ на днешното училище, което като дава знания, не възпитава, не облагородява душата. То не учи, че човѣкъ се състои отъ тѣло и душа и че душата има сжщо такава нужда отъ духовна храна, както що има и тѣлото. Вина за това има и нашата книжнина, която се обогати съ книги съ много леко съдържание, която ни запознава съ небивали, съ неморални истории. Такива книги се търсятъ, четатъ, а книги съ полезно и отбрано съдържание малцина четатъ. Картини и картинки съ съблазнително съдържание прѣзобилствуватъ. Киноматографа по-вече съблазнява. Новитѣ милионери се надпрѣварватъ да живѣятъ въ охолство и разкошъ. Модата се шири и служи за съблазнь. Пазаря е мѣсто по-вече за измама. На брака се гледа чисто на търговска здѣлка. Всичко това шокира и води къмъ морално падане. Ето защо сждилищата сж прѣтрупани отъ

дѣла, а числото на бракоразводитѣ почва да ужасява. Покварата е обща и за градове и села. Такава е днешната дѣйствителностъ на живота.

Всичко това не бива да ни плаши и отчайва. Нека всѣки родител и общественикъ погледне право злото въ очитѣ, да види коренитѣ му и да ги прѣсуши. Това ще стане, когато всѣки първо узнае своитѣ грѣшки и слабости и се отрѣве отъ тѣхъ, когато се повдигне моралния духъ у всѣкого и се създаде отвръщение къмъ злото и подлото. Всѣка работа да се извършва точно и съ любовъ. Да се засили духовната литература, да се обърне сериозно внимание върху възпитанието на младежта, да се създадатъ силни характери за борба съ злото. Всичко което съблазнява, покварва, шокира, да се прѣслѣдва. А най-много да се съживи любовта къмъ Христа, Неговото учение, морала Му и да се подкрѣпи църквата сега, когато е поставенъ на дневенъ редъ въпроса за нейната обнова.

По-вече трудъ, по-вече вѣра въ Бога и въ Неговата правда и ще намѣримъ спасение, бѣха послѣднитѣ думи на оратора. Такива оратори нека по-често да посѣщаватъ града ни, защото отъ духовна обнова се нуждаемъ всички.

Единъ свещеникъ.

## Изъ Горна-Джумая.

Бившата „Струмишка“, пълна, смѣсена гимназия, която миналата година бѣ прѣмѣстена въ града ни, даде тѣзи година своя първи випускъ завършивши.

На 17 того, прѣди обѣдъ въ салона на гимназията, стана раздаването на дипломитѣ. Отъ 27-тѣхъ абитуренти, получиха съ отличенъ успѣхъ 3, съ много добъръ — 8, съ добъръ — 9, съ сръденъ — 2 и съ право на поправителенъ изпитъ по на 1 и 2 прѣдмети — 5. Дипломитѣ бѣха раздадени отъ Министерския пратеникъ г-нъ Попъ Стоиловъ, който прѣди да стори това, държа една хубава назидателна рѣчь на бждащитѣ „свободни граждани“, на която му бѣ отговорено и поблагодарено отъ единъ ученикъ.

Сравнение многото трудности, поради оскѣднитѣ сръдства и липсата на помагала и пособия, резултата се счита за доста задоволителенъ.

— 0 —

Поискано е назначаването на 3 членна комисия, която да ръководи работитѣ на градската ни община, до произведението на новъ изборъ, понеже повечето отъ половината общински съвѣтници, сж си подали оставката.

— 0 —

На 20 того, се извърши съ голѣма тържественостъ освѣщаването знамето на Горно-Джумайското дружество на запаснитѣ подофицери, за което бѣха поканени да взематъ участие дружествата на запаснитѣ подофицери отъ: Дупница, Радомиръ, Кюстендилъ, Рила и др. мѣста.

Отзивчивитѣ Дупничани, на брой повече отъ 300 души, заедно съ военната музика на 7-а полкова областъ, пристигнаха сутринта съ специаленъ увеселителенъ влакъ, посрѣщати на гарата радушно и подъ звуковетѣ на музиката доведени до клуба на дружеството отъ гдѣто бѣ взето знамето. Образувано бѣ грамадно шествие, което се отправи за черковата, гдѣто се отслужи молебенъ. Отъ черквата шествието на чело съ черковнитѣ хирургви, цѣлото духовенство, военната музика и едно войсково отдѣлние се отправиха,